

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

På 1940-talet tog människor med den amerikanska bävern till den argentinska ön Tierra del Fuego. Bävrarna föddes upp för sin päls men när pälsindustrin lades ner så släpptes bävrarna ut i det fria. 1990 fanns det över 100 000 bävrar på ön! Då bävern inte har några naturliga fiender på ön så har den kunnat förstöra skogarna.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Mangroveträd växer i flodmynningar där flodens sötvatten möter havets saltvatten. Mangroveträd har starka rötter som klarar tidvattnets krafter. Rötterna kan också filtrera bort saltet från vattnet så att trädet kan överleva i både bräckt och salt vatten.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Det är viktigt att återvinna papper, plast, glas och metall istället för att bara kasta det. När man återvinner minskar vi mängden sopor och sparar på jordens resurser. Det krävs mindre energi att göra förpackningar av återvunnet material jämfört med att göra nya förpackningar. Att återvinna en flaska kan spara lika mycket energi som en glödlampa gör av med på 4 timmar.

Leg.logoped Julia Andersson

KAN DU SAMMANFATTA?

Kortare än texten

Använd egna ord

Nosa rätt på det viktigaste

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Hur skulle det vara att ha tänder som en haj?
En haj kan ha upp till 3 000 tänder. Hajars tänder växer i flera rader bakom varandra, som mest kan en haj ha fem rader tänder. När en haj tappar en tand så ersätts den av tanden på raden bakom. Jag vet inte vad du tycker men jag skulle i alla fall inte vilja ha tänder som en haj!

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

När Louis Braille var 3 år gammal var han med om en olycka som gjorde att han blev helt blind på båda ögonen. När Louis var tonåring uppfann han ett system med upphöjda prickar som blinda personer kunde använda för att läsa. 1829 publicerade Louis den första boken med sitt system av upphöjda prickar som idag kallas för Brailleskrift. Brailleskrift används än idag av blinda för att läsa.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Även fast Mars är vår närmsta granne så har jorden och Mars inte särskilt mycket gemensamt. Mars är mindre än jorden och betydligt kallare. Dessutom består atmosfären på Mars till största delen koldioxid som är giftigt för människor och det finns inget vatten där. Skulle du vilja åka till Mars?

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Musse Pigg är mycket äldre än vad han ser ut! Han skapades 1928 av Walt Disney. Musses första framträdande för publiken var i en svartvit tecknad film som hette Ångbåtskalle. Det var en av de första tecknade filmerna som hade ljud.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Till skillnad från de allra flesta djur så tuggar inte ormen sin mat, den delar inte heller upp den i mindre delar. Istället så sväljer den sin föda hel, oftast medan bytet fortfarande lever! Ormar kan göra det eftersom deras käkar inte sitter ihop på samma sätt som till exempel människans gör. Det innebär att ormen kan öppna sin mun väldigt mycket och svälja bytet helt.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Sammanfatta!

Visste du att det bara finns ett däggdjur som är inhemskt på Nya Zeeland? Innan människor tog dit andra däggdjur så var de enda däggdjuren som bodde där fladdermöss. Förutom fladdermöss är Nya Zeeland hem för flera olika sorters ödlor och grodor, riktigt stora insekter och massa olika sorters fåglar.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Sammanfatta!

Nilen är en flod i östra Afrika. Det är världens längsta flod, den är 6 670 kilometer lång. Nilen börjar i Victoriasjön och flyter genom flera olika länder innan den slut när Medelhavet. Nilen är en viktig vattenkälla för de länder där den rinner.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Sammanfatta!

Om du är i en öken mitt på dagen kommer du nog inte se särskilt många djur, men det betyder inte att det inte finns några djur där. De flesta djur som lever i öknen skyddar sig under dagen från den heta solen genom att gräva ner sig eller gömma sig i klippskrevor. När solen gått ner kan djuren komma fram för att leta mat i den svala kvällsluften.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Om du inte hade några ben i kroppen skulle du ha varit mer en hög än en människa. Kroppens ben har två viktiga funktioner. De ger kroppen stadga så att du kan stå och röra på dig, dessutom skyddar de inre organ som till exempel hjärta och lungor.

När man vuxit färdigt har man 206 ben som kan skydda och stötta.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Hundar är inte bara bra husdjur, de kan dessutom lösa brott! Polishundar tränas för att hjälpa poliser att göra sitt jobb. Hundar har väldigt bra luktsinne och kan till exempel tränas till att spåra försvunna personer eller brottslingar. Hundar kan också upptäcka bomber och andra explosiva ämnen med sin känsliga nos.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Alla djur har inte ögon. Grottetran behöver inga ögon eftersom de lever i totalt mörker. De lever i underjordiska floder och sjöar i Centralamerika. Även fast grottetran inte kan se så kan den här lilla fisken upptäcka ljus med hjälp av en körtel på kroppen. En grottetra simmar iväg så fort den upptäcker ljus.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

De högsta träden i världen växer i norra Kalifornien i USA. Amerikansk sekvoja kan bli upp emot 107 meter höga och ibland till och med ännu högre! Det är lika högt som ett 35-våningshus. Stammarna på träden kan bli så pass stora att på vissa platser har människor gjort tunnlar genom träden som bilar kan köra igenom.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Kapybaran är den största gnagaren i världen. En kapybaran blir upp till 60 centimeter hög, 130 centimeter lång och kan väga upp till 50 kilo. Det innebär att den är lika stor som en större hund. Kapybaran är delvis vattenlevande och spenderar en stor del av sitt liv i vatten. Den lever i träsk och kärr i Central- och Sydamerika.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Bilden på en dataskärm består av miljoner minimala ljusprickar som kallas pixlar. Varje pixel innehåller färgerna röd, blå och grön. Tillsammans kan de tre färgerna göra alla andra färger. Pixlarna är ordnade på olika sätt för att kunna göra bilderna på du ser på din dataskärm.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Du visste säkert redan att sjöhästar inte är riktiga hästar. Sjöhästen är faktiskt en sorts fisk. Till skillnad från de flesta andra fiskar så är sjöhästen ingen god simmare. Istället för att simma krokas de fast sig med svansen i sjögräs eller koraller. Där kan den suga upp plankton och annat smått att äta med sin långa nos.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

I Mexiko firar man en högtid som heter El Dia de los Muertos, eller De dödas dag, den 1 eller 2 november varje år. De dödas dag är en dag då man minns och hedrar sina släktingar som har dött men det är ingen sorglig högtid. Istället är det fester med färgglada dekorationer och godsaker att äta.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Kapten David Scott gjorde 1971 ett experiment på månen. Han släppte en hammare och en fjäder samtidigt. På jorden skulle hammaren landa på marken innan fjädern eftersom hammaren är tyngre. På månen däremot landar de samtidigt eftersom det inte finns någon atmosfär.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Snöleoparden lever i de höga bergen i Centralasien. De har en tjock päls som håller dem varm. De har också en lång och yvig svans som de kan linda omkring sig när de sover. Snöleoparden har stora lungor som underlättar när de ska andas in den syrefattiga luften på hög höjd.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Galapagospingvinen är den enda pingvinarten som lever vid ekvatorn. De kyler ner sig genom att simma i havsströmmarna under dagen och återvänder till land när solen har gått ner. Galapagospingvinen är bara 46 centimeter hög vilket gör den till en av de minsta pingvinarterna.

Leg.logoped Julia Andersson

Sammanfatta!

Sammanfatta stycket med max tolv ord.

Den kinesiska muren är 8 850 kilometer lång och går från Bejing in i centrala Kina. Det är ett storslaget byggnadsmonument men det är viktigt att komma ihåg att det byggdes av slavar. En del kallar muren för världens längsta kyrkogård för att så många människor dog under uppbyggnaden.

Leg.logoped Julia Andersson

